

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 251 - לפרשת ראה תשפ"ו

הברכה והקללה הן מציאות מוחשית

**ראה אנכי נתן לפניכם היום
ברכה וקללה (יא, כו)**

מדוע התורה הוסיפה את המילה 'היום'?

מבאר המלבי"ם שלעיתים אנחנו נוטים לחשוב שהשכר, הברכה או העונש שמורים רק ל'עולם הבא' או לעתיד הרחוק. במילה 'היום' מדגישה התורה שהברכה והקללה אינן תיאוריה עתידית, אלא מציאות מוחשית, כאן ועכשיו. לכן נאמר **בלשון ראייה 'ראה'**, ללמדנו שתוצאות הבחירה שלנו ניכרות בתוך חיי היומיום שלנו. כל בחירה בטוב מביאה עימה אור וברכה. הבחירה הרוחנית שלנו אינה הבטחה עתידית. בכל יום מחדש ניתנת לנו ההזדמנות להתבונן סביבנו, לראות את הברכה שבבחירה הנכונה, ולחיות חיים מלאי אור ומשמעות, היום.

והיית אר שֶׁמֶח

שבעת ימים תחג... והיית אר שֶׁמֶח
(טז, טו)

מה באה התורה למעט במילים 'והיית אר שֶׁמֶח'?

בספר 'אפיריון' ביאר שהמילה "אר" באה להגדיר שהשמחה האמיתית של החג היא התעלות הרוח, ולא הוללות וקלות ראש. המילה "אר" מלמדת שהשמחה הראויה מזוקקת, "אר שמח", ולא שמחה המעורבת בשחוק וסכלות. זו שמחת מצווה המביאה לידי קרבת אלוקים ויישוב הדעת, שבה הלב מלא שיר והראש נותר מרומם.

ראה... לפניכם... - לשון יחיד ולשון רבים

**ראה אנכי נתן לפניכם היום
ברכה וקללה (יא, כו)**

מדוע פתח בלשון יחיד 'ראה' וסיים בלשון רבים 'לפניכם'?

רבי חיים פלטיאל: הקב"ה פנה בראש ובראשונה אל משה רבנו בלשון יחיד: **'ראה'**, התבונן אתה המנהיג והמעביר את הדברים, כי **'אנכי נתן לפניכם היום'** את הברכה והקללה עבור כלל בני ישראל. **הגר"א:** המילה **'לפניכם'** מלמדת שהתורה ניתנה לכולם. הברכה מוצגת בפני הציבור כולו בשווה. עם זאת התורה מחדדת **'ראה'** בלשון יחיד, מפני שבסופו של דבר, חופש הבחירה והאחריות למעשים מוטלים על כתפיו של כל אדם ואדם באופן פרטני.

רבי מנחם מנדל מקוצק: ישנו הבדל יסודי בין נתינה לראיה: **נתינה** - נותנים לכולם במידה שווה, ולכן נכתב בלשון רבים. לעומת **ראיה** - שכל אחד רואה באופן שונה. אדם כמות שהוא, כך הוא רואה. כל אדם מביט במציאות באמצעות המשקפיים של אישיותו, מידותיו ומצבו הרוחני.

מעוניינים ברעיונות
חינוכיים מפרשת
השבוע?

שלחו את המילה
'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֵל... (יא, כז)

האדמו"ר מצאנז ראה יהודי המתפלל בקרן זווית ואומר את ברכות השחר בבלחש. ניגש אליו הרבי ורמז לו פשט מתחילת פרשתנו, מהפסוק "אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֵל מִצֹּת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי מְצִיָּה אֶתְכֶם הַיּוֹם". "אֶת הַבְּרָכָה" - מדובר בברכות שתיקנו חז"ל לומר בכל יום. כיצד יש לאמרן? 'אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ' - בקול רם וברור, באופן שאחרים ישמעו ויענו 'אמן'. הוסיף הרבי וביאר: 'אֵל מִצֹּת ה' אֱלֹהֵיכֶם', שכן זיכוי הזולת בעניית אמן הינו חלק בלתי נפרד מגוף המצווה. כשאדם מברך בקול, הוא הופך מצווה יחידאית לאלומת אור המאירה לסביבתו כולה, ומחבר עוד יהודי לברכה ולמקור השפע.

הקשר בין עם ישראל להקב"ה

בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם (יד, א)

מובא בשמו של הסבא מקלם יסוד בעבודת ה'. **הדימוי של עם ישראל לבנים של הקב"ה הוא רק בדרך משל.** מצד האמת והעצם, **אהבת הקב"ה לכל אחד ואחד מאיתנו גדולה ועצומה ללא ערוך** מכל אהבה אנושית שנוכל לדמיין, ואין לה כל שיעור ומידה.

מדוע, אם כן, נקטה התורה בלשון "בנים"? "דיברה תורה כלשון בני אדם" כדי לסבר את האוזן. בעולמנו הגשמי והמוגבל, אהבת אב לבנו מייצגת את דרגת האהבה הגבוהה והחזקה ביותר. אולם כשם שהגוף והעולם הזה מוגבלים, כך גם השיא האנושי נותר מוגבל במושגיו. להבדיל אלף אלפי הבדלות, הקב"ה אינו מוגבל, וכך בדיוק אהבתו לכל יחיד ויחיד מישראל: אהבה ללא תנאי, ללא קץ וללא גבול. התבוננות ביסוד זה מעניקה לאדם עוצמה נפשית, שמחה וביטחון ביודעו שהוא עטוף תמיד באהבה אלוקית אינסופית.

רוצים להיערר עם רעיונות ודברי תורה לפרשת ראה? לחצו כאן

וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם (יד, כד)

לאחר שכתוב 'וכי ירבה ממך הדרך, מדוע נכתב 'כי ירחק ממך המקום'?

בספר **'דברי אברהם'** מבחין בין שני סוגים של קושי בדרך: **הסוג הראשון, עומס המשא:** כשאדם נושא משא כבד, גם דרך קצרה נדמית כארוכה ובלתי אפשרית. כנגד סוג זה אמרה התורה: **"וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ"**, הדרך נעשית קשה לא מהמרחק, אלא מטובו של הקב"ה שהשפיע עלינו תבואה מרובה, עד שאיננו יכולים לשאת אותה בעצמנו. **הסוג השני, המרחק הפיזי:** גם כשאדם צועד ללא משא כבד, עצם הדרך הארוכה יוצרת קושי וטרחה. כנגד זה הוסיפה התורה: **"כִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם"**, כפשוטו, שהמרחק כשלעצמו רב.

מפתח לבקרה עצמית מפני עבירות

כִּי יִסִּיתֶךָ אֲחִיךָ... בִּסְתֵר לֵאמֹר נִלְכָּה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים (יג, ז)
התורה מדגישה שהמסית לעבודה זרה פועל דווקא "בסתר". מדוע? מעמיד רבי חיים שמואלביץ יסוד המלמד מהו 'אבחון עצמי'. המסית פועל בסתר, משום שמידת ההסתר היא טבעו המובהק של החטא. מכאן, שבכל עת שעולה בלב האדם ספק לגבי מעשה מסוים, האם מדובר בדבר מצווה, או בפיתוי של היצר, עליו לערוך בדיקה פנימית פשוטה: האם הוא מבקש לבצע את הדבר בסתר, באין רואה, מתוך בושה ומורא מעיני בני אדם. אם התשובה חיובית, הרי זהו סימן מובהק שאין זו מצווה, אלא עבירה המוסווה בתחכום. מעשה שמקורו בקדושה אינו נזקק למחבואים ולמחשכים. מעשה הטעון הסתרה והשתלבות בחשיכה מסגיר בעצם הנהגתו את היותו מנוגד לרוח התורה. התבוננות זו מעניקה לאדם כלי מעשי לבירור המניעים החבויים ביותר בלבו.